

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ
СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*



ПОЛТАВА 2025



УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 2. Полтавський державний аграрний університет (25 березня 2025 р.). Полтава, 2025. 662 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВАСИЛІШИН СТАНІСЛАВ – д.е.н., професор, директор Інституту обліку і фінансів Національної академії аграрних наук, провідний вчений Відділення аграрної економіки і продовольства НААН, САРА

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - д.е.н., завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЕЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ПРИСТЕМСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

КНОМҀN PЕТRО - doktor habilitowany, professor, Akademię Kujawsko-Pomorską

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ДРАНУС ВАЛЕНТИН – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025



ВІКТОР КОБІК, здобувач PhD,

Науковий керівник – **ФЛЕГАНТОВА АННА**, к.е.н, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин,

Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ЕКОСИСТЕМА ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЯ У ПОВОЄННІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

У довоєнний період підприємницька екосистема України мала достатньо позитивну тенденцію до зростання, яка досить динамічно розвивалась та мала різноманітну структуру, включаючи в себе великий спектр секторів, від аграрного до ІТ. Малий та середній бізнес (МСБ) відігравав важливу роль в національній економіці, забезпечуючи значну частину робочих місць та сприяючи інноваціям. За даними, до війни в Україні було більше ніж 400 тис. МСП та близько 1,6 млн приватних підприємців [1].

Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року росії на територію України кардинально змінилась і більшість підприємницьких екосистем були зруйновані або опинились на окупованих територіях. Три роки існування в умовах війни зумовлюють функціонувати в умовах невизначеності, постійної загрози обстрілів, масштабні релокації бізнесу та співробітників на більш безпечні території Західної України, відключення енергопостачання та зниження потоку платоспроможних клієнтів.

Найбільше постраждали такі сектори, як торгівля, промисловість, будівництво та послуги. Згідно з підрахунками аналітиків Київської школи економіки, прямі збитки інфраструктури України внаслідок повномасштабного вторгнення росії становлять майже \$170 млрд. Найбільше постраждали житловий фонд (\$60 млрд), транспортна інфраструктура (\$38,5 млрд) та енергетика (\$14,6 млрд). Інші сектори, такі як промисловість, агропромисловість, освіта, охорона здоров'я, культура та телекомунікації, також зазнали значних втрат [2]. Крім того, сильно постраждала енергетика (знищено чи постраждали Каховська та Дніпровська ГЕС, Трипільська і Зміївська ТЕС), що призвело до значного подорожчання енергоресурсів для бізнесу і є значною перешкодою для розвитку підприємницьких екосистем.

Відновлення підприємницької екосистеми в Україні у післявоєнний період потребує комплексного підходу та зусиль з боку держави, бізнесу та громадськості. Перш за все, важливо забезпечити стабільну політичну та економічну ситуацію, що стане фундаментом для розвитку підприємництва. Держава повинна створити сприятливі умови для ведення бізнесу, зменшити бюрократичні бар'єри та спростити процедури реєстрації підприємств. Також необхідно забезпечити прозорість і справедливість у судовій системі, що допоможе уникнути корупції та захистити права підприємців.

Одним з ключових факторів відновлення підприємницької екосистеми є інвестування у розвиток інфраструктури. Важливо відновити зруйновані



війною дороги, мости, залізничні шляхи та інші об'єкти інфраструктури, що забезпечить логістику та доступ до ринків. Крім того, необхідно розвивати цифрову інфраструктуру, забезпечуючи доступ до високошвидкісного інтернету та сучасних технологій, що сприятиме розвитку інноваційного бізнесу.

Освіта і підготовка кадрів є ще одним важливим аспектом відновлення підприємницької екосистеми. Варто інвестувати в розвиток освітніх програм, які готуватимуть фахівців для різних галузей економіки. Особлива увага має бути приділена підприємницькій освіті, що допоможе молодим підприємцям отримати необхідні знання та навички для успішного ведення бізнесу. Важливо також підтримувати програми перепідготовки та підвищення кваліфікації для тих, хто втратив роботу під час війни.

Фінансові інструменти та підтримка підприємців є невід'ємною складовою відновлення підприємницької екосистеми. Держава має забезпечити доступ до кредитування та інших фінансових ресурсів для малого та середнього бізнесу. Варто також розглянути можливість створення спеціальних фондів підтримки стартапів та інноваційних проектів, які сприятимуть розвитку нових бізнес-ідей та технологій. Важливою є співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, які можуть надати фінансову допомогу та інвестиції.

Податкові реформи та стимулювання підприємницької діяльності мають бути пріоритетом для держави. Необхідно зменшити податковий тиск на малий та середній бізнес, що дозволить підприємцям більше інвестувати в розвиток своїх підприємств. Також варто впроваджувати податкові пільги та інші форми стимулювання для підприємств, які вкладають у інновації та розвиток нових технологій.

Розвиток міжнародної торгівлі та інтеграція в глобальні ринки є ще одним важливим аспектом відновлення підприємницької екосистеми. Україна має активно працювати над відкриттям нових ринків та укладанням угод про вільну торгівлю з різними країнами, що дозволить українським підприємцям експортувати свою продукцію та залучати іноземні інвестиції. Важливо також розвивати експортну інфраструктуру та підтримувати експортно-орієнтовані підприємства.

Підтримка інновацій та розвитку нових технологій є ключовим фактором для відновлення підприємницької екосистеми. Держава має сприяти створенню інноваційних кластерів та технопарків, які об'єднуюватимуть підприємців, науковців та інвесторів. Варто також стимулювати науково-дослідницьку діяльність та впровадження нових технологій у різних галузях економіки. Інновації допоможуть створити нові робочі місця та підвищити конкурентоспроможність українських підприємств на глобальному ринку.

Соціальні програми та підтримка населення є важливою складовою відновлення підприємницької екосистеми. Держава має забезпечити соціальний захист для тих, хто постраждав від війни, а також сприяти створенню нових робочих місць. Соціальні програми можуть включати надання допомоги безробітним, підтримку малозабезпечених сімей та програми реінтеграції



ветеранів.

Підтримка регіонального розвитку та децентралізація мають бути пріоритетом для держави, стимулюючи розвиток підприємництва у різних регіонах країни, забезпечуючи рівні умови для ведення бізнесу, а децентралізація дозволить регіонам самостійно визначати пріоритети розвитку та залучати інвестиції.

Культурна та туристична галузь можуть стати важливими драйверами відновлення підприємницької екосистеми. Варто інвестувати у розвиток туристичної інфраструктури, що сприятиме залученню туристів та розвитку малого бізнесу у цій сфері. Культурні проекти та фестивалі можуть також сприяти розвитку креативних індустрій та залученню іноземних інвестицій.

Важливо враховувати екологічні аспекти при відновленні підприємницької екосистеми. Держава має стимулювати розвиток екологічно чистих технологій та підприємств, що сприятиме збереженню довкілля та покращенню якості життя населення. Екологічна стійкість має бути однією з пріоритетів економічної політики країни.

Отже, підприємницька екосистема в Україні після війни зазнала значних змін. Зусилля по відновленню країни стимулювали появу нових бізнесів та стартапів, які зосереджені на реконструкції інфраструктури, розвитку технологій та інноваційних рішень. Відновлення бізнес-середовища відбувається за рахунок міжнародних інвестицій, підтримки уряду та грантів, спрямованих на відновлення економіки, що дозволяє залучати талановитих підприємців та фахівців, які сприяють швидкому розвитку різних галузей. Важливу роль у цьому процесі відіграє співпраця між приватним та державним секторами, що сприяє створенню сприятливих умов для розвитку бізнесу. Післявоєнна відбудова надала можливість підприємцям не лише відновити свою діяльність, але й знайти нові ринки та можливості для зростання. Цей період також позначається збільшенням кількості жінок-підприємців та молоді, які вносять свіжі ідеї та підходи у розвиток бізнесу.

Вплив на економіку виявляється у збільшенні кількості робочих місць, зростанні рівня зайнятості та підвищенні доходів населення. Підприємницька активність сприяє підвищенню конкурентоспроможності українських підприємств на світовому ринку, що, в свою чергу, сприяє економічному зростанню та стабільності країни. У результаті, підприємницька екосистема післявоєнної України відіграє ключову роль у відновленні економіки та створенні нових можливостей для розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Як після війни Україна має відновлювати економіку та бізнес: велике дослідження Deloitte (2022). Forbes URL : <https://forbes.ua/money/yak-pisslya-viyini-ukraina-mae-vidnovlyuvati-ekonomiku-ta-biznes-velike-doslidzhennya-deloitte-15122022-10501> (дата доступу: 11.02.2025)
2. Прямі збитки інфраструктури України через війну зросли до \$170 млрд. (2024). KSE Institute. URL : <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/pryami-zbitki-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-zrosli-do-170-mlrd-otsinka-kse-institute-stanom-na-listopad-2024-roku/> (дата доступу: 11.02.2025)





КОБЕЛЄВА ТЕТЯНА, ПОНОМАРЬОВ ВЛАДИСЛАВ Фактори ефективності промислового виробництва.....	147
ВІКТОР КОБІК. Науковий керівник – ФЛЕГАНТОВА АННА Підприємницька екосистема та її трансформація у повоєнній економіці України.....	150
КОВАЛЕНКО ЮЛІЯ. Науковий керівник – БУРКОВСЬКА АННА Соціальні медіа як інструмент управління брендом і комунікації з клієнтами.....	153
КОВАЛЬОВА АЛЬОНА. Науковий керівник – БУРКОВСЬКА АННА Удосконалення управління маркетинговою діяльністю в сфері роздрібної торгівлі.....	155
КОЗАРЕВИЧ СЕМЕН. Науковий керівник - ШВЕЦЬ ВАСИЛЬ Роль іміджу промислового підприємства в реалізації сталого розвитку.....	157
КОЛОМІЄЦЬ БОГДАН, ЛУЦИШІН ОЛЕКСАНДР Безпекоорієнтований менеджмент підприємства у контексті реалізації цілей сталого розвитку.....	160
КОПТЄВА ГАННА, КУЛИК АНДРІЙ Перспективи розвитку нафтогазового сектору України.....	163
КОПТЄВА ГАННА, ФАДЄЄВ ДМИТРО Формування міжнародної маркетингової стратегії виходу компанії на зовнішній ринок.....	165
КОРОБКА СВІТЛАНА, БРОДА ПАВЛО Управління внутрішнім середовищем підприємства в умовах невизначеності.....	167
КОРОБКА СВІТЛАНА, ТИМОЧКО ЮЛІЯ Управління бізнес-ризиками в операційній діяльності підприємства.....	170
КОСЕНКО АНДРІЙ, ДЬЯКОВА НАТАЛЯ, ЩЕБЕТОВА АННА Конфліктні ситуації на промисловому підприємстві: проблеми управління.....	173
КОСТЮК ОКСАНА. Науковий керівник – СВИНОУС ІВАН Теоретичні підходи до розуміння поняття «ризик».....	175
КОЧЕРГІНА ОЛЬГА. Науковий керівник – ЗАЙКА СВІТЛАНА Економічний потенціал вирощування гречки в контексті органічного землеробства.....	177
КРАВЧЕНКО ВЛАДИСЛАВ. Науковий керівник – БУРКОВСЬКА АННА Стратегії підвищення ефективності менеджменту підприємства в ринкових умовах.....	179
КРАВЧУК ОКСАНА, ВАРІС ІРИНА Балансовий підхід до hr контролінгу: інтеграція стратегічного та операційного управління людськими ресурсами.....	181
КУЛІШ ІННА Державна політика у сфері охорони водних ресурсів.....	184
КУХАРУК КАТЕРИНА. Науковий керівник – БУРКОВСЬКА АННА Стратегії використання тайм-менеджменту в управлінні туристичними фірмами.....	186
КУЧЕРЕНКО АНТОН. Науковий керівник – БУРКОВСЬКА АННА Моделювання соціальної стабільності та забезпечення продовольчої безпеки у трансформаційних умовах сучасного управління.....	188

